

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA CRISTEA v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 35098/12)

HOTĂTÂRE

STRASBOURG

12 februarie 2019

*Prezenta hotărâre a devenit definitivă în baza Articolului 44 § 2 din Convenție, dar
poate suferi modificări de formă.*

În cauza Cristea v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită într-o Cameră compusă din:

Robert Spano, *Președinte*,

Işıl Karakaş,

Julia Laffranque,

Valeriu Griţco,

Jon Fridrik Kjølbro,

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen, *judcători*,

şi Stanley Naismith, *Grefier al Secției*,

Deliberând la 22 ianuarie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 35098/12) versus Republica Moldova, depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean, dl Valentin Cristea („reclamantul”), la 24 mai 2012.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl A. Pavalatii, avocat în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost inițial reprezentat de agentul său, dl M. Gurin, iar ulterior de către agentul său *ad interim*, dna R. Revencu.

3. Reclamantul s-a plâns de neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și lipsa unui remediu intern în acest sens.

4. La 1 septembrie 2015 plângerile formulate în baza Articolelor 6 și 13 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție au fost comunicate Guvernului, iar alte plângeri din cerere au fost declarate inadmisibile.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1969 și locuiește în Chișinău.

6. La momentul desfășurării evenimentelor, el era angajat al Ministerului Afacerilor Interne.

A. Hotărârea definitivă în favoarea reclamantului

7. La 20 septembrie 2007 reclamantul a inițiat o acțiune împotriva autorităților locale din Chișinău în vederea obligării acestora de a-i acorda un spațiu locativ. El a invocat prevederile Legii cu privire la poliție.

8. Prin decizia sa din 6 decembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a admis acțiunea.

9. După examinarea recursului reclamantului, la 20 februarie 2008 Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia instanței inferioare, obligând Consiliul municipal Chișinău să asigure reclamantul și familia sa cu spațiu locativ.

B. Prima acțiune în despăgubire contra Statului

10. La 2 noiembrie 2011 reclamantul a inițiat o acțiune de reparare a prejudiciului contra Statului, în baza prevederilor Legii nr. 87 (paragraful 21 *infra*). Invocând neexecutarea deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2008, el a cerut repararea prejudiciului material și moral provocat.

11. Prin hotărârea sa din 26 ianuarie 2012, Judecătoria Râșcani a admis parțial acțiunea, constatând că decizia din 20 februarie 2008 nu era executată la acel moment.

12. La date nespecificate, Ministerul Finanțelor și reclamantul au declarat recurs.

13. Prin decizia sa irevocabilă din 11 aprilie 2012, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea recurată. Ea a menționat că, începând cu 31 martie 2011, reclamantul nu mai era angajat al Ministerului Afacerilor Interne, concluzionând că Statul nu mai avea obligația să-l asigure cu spațiu locativ, potrivit prevederilor Legii cu privire la poliție. În consecință, ea a decis că reclamantul nu mai putea pretinde la repararea pretinsului prejudiciu material și moral și a respins acțiunea ca nefondată.

C. A doua acțiune în despăgubire contra Statului

14. La 6 mai 2014 reclamantul a inițiat o a doua acțiune de reparare a prejudiciului contra Statului, în baza Legii nr. 87. El a solicitat rambursarea cheltuielilor pentru închirierea apartamentului în care el pretindea că locuia împreună cu familia sa din 1 iunie 2011, precum și 25000 lei (MDL) (1333 euro (EUR) potrivit ratei de schimb în vigoare la acea dată) pentru prejudiciul moral.

15. Prin hotărârea sa din 13 octombrie 2014, Judecătoria Buiucani a admis parțial acțiunea. Ea a acordat reclamantului despăgubiri pentru prejudiciul material și moral. Urmare a apelurilor declarate de către reclamant și Ministerul Justiției, acea hotărâre a fost parțial menținută de către Curtea de Apel Chișinău la 4 martie 2015.

16. La date diferite, reclamantul și Ministerul Justiției au depus cereri de recurs.

17. Prin decizia sa din 22 iulie 2015, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul reclamantului și a respins Ministerului Justiției ca nefondat. Ea a notat că decizia irevocabilă din 20 februarie 2008 rămânea neexecutată și că perioada de neexecutare care trebuia luată în considerare cuprindea perioada de până la 4 martie 2015, *id est* data pronunțării deciziei de către instanța de apel. De asemenea, ea a notat că dreptul reclamantului la un spațiu locativ acordat de către stat a fost stabilit prin decizia din 20 februarie 2008, că acea decizie nu menționa în nici un fel că era vorba de o locuință de serviciu și că, în consecință, faptul că reclamantul nu mai exercita funcția de polițist nu era relevant pentru examinarea cauzei. Concluzionând astfel că avusese loc încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești, ea i-a acordat MDL 6000 (EUR 290 potrivit ratei de schimb în vigoare la data adoptării deciziei) pentru prejudiciul moral. Cu referire la prejudiciul material, ea a considerat că contractul de locațiune fusese semnat de către reclamant pentru o perioadă de doi ani și i-a acordat MDL 72000 (EUR 3490 potrivit aceleiași rate) pentru cheltuielile de locațiune pentru perioada din 1 iunie 2011 până la 31 mai 2013.

18. Potrivit reclamantului, autoritățile i-au achitat în martie 2016 despăgubirile acordate de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia sa din 22 iulie 2015.

II. DREPT INTERN RELEVANT

19. Codul cu privire la locuințe al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești din 3 iunie 1983, în vigoare până la 29 noiembrie 2015, prevedea că cetățenii moldoveni au dreptul de a folosi, în baza unui contract de locațiune, o locuință care aparținea Statului. Locuințele erau acordate pentru folosință permanentă (articolul 10). De asemenea, Codul prevedea că unele categorii de persoane puteau obține o locuință în mod prioritar.

La 29 noiembrie 2015 a intrat în vigoare o nouă Lege cu privire la locuințe. Ea recunoștea dreptul persoanelor cu venituri modeste la acordarea unei locuințe sociale din partea Statului.

20. Pasajele articolului 35 din Legea cu privire la poliție din 18 decembrie 1990, în vigoare la momentul evenimentelor, pertinente pentru prezenta cauză, prevedeau următoarele:

Articolul 35. Asigurarea colaboratorilor poliției cu spațiu locativ

« [1.] Colaboratorilor poliției li se acordă de către organele locale ale puterii, cel mult după trei ani de la angajarea în serviciu, iar ofițerilor – cel mult după un an de la numirea lor în funcție, spațiu locativ (...) în conformitate cu normele stabilite de legislație.

(...) »

La 18 decembrie 2009 această prevedere a fost abrogată.

21. La 1 iulie 2011 a intrat în vigoare Legea nr. 87. Ea permite oricărei persoane fizice sau juridice care consideră că i-a fost lezat dreptul la executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești definitive sau la judecarea unei cauze într-un termen rezonabil, să inițieze o acțiune în instanță în vederea constatării unei asemenea încălcări și obținerii unei reparații. Potrivit articolului 1, această lege trebuie aplicată și interpretată prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției și a jurisprudenței Curții. Articolul 5 al legii stabilește că, atunci când instanța constată încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești definitive sau la judecarea în termen rezonabil a unei cauze, ea trebuie să decidă în privința reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Alte detalii cu referire la prevederile Legii nr. 87 sunt rezumate în cauza *Balan v. Republica Moldova* ((dec.), nr. 44746/08, § 9, 24 ianuarie 2012).

ÎN DREPT

22. Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul se plânde de neexecutarea deciziei irevocabile din 20 februarie 2008. În plus, el se plânde de lipsa unui remediu efectiv în sensul Articolului 13 din Convenție pentru a-și apăra drepturile garantate de către Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Pasajele acestor dispoziții, relevante pentru prezenta cauză, prevăd următoarele:

Articolul 6

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale (...) în termen rezonabil, de către o instanță (...), care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)”

Articolul 1 din Protocolul nr. 1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

(...)”

Articolul 13

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficial.”

I. ADMISIBILITATEA

23. Guvernul susține că reclamantul a pierdut calitatea sa de victimă. În acest sens, el indică faptul că instanțele naționale au recunoscut existența unei încălcări în cazul reclamantului și că i-au acordat o despăgubire suficientă.

24. Reclamantul susține că instanțele naționale nu au recunoscut explicit încălcarea Articolului 6 din Convenție în privința sa și că suma despăgubirii acordate de către acestea pentru prejudiciul moral este mult inferioară celei acordate de către Curte în cazuri similare. De asemenea, el susține că o parte din pretențiile sale cu privire la prejudiciul material a fost respinsă de către instanțele naționale și că decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2008 rămâne neexecutată. În consecință, el consideră că nu a pierdut statutul de victimă a încălcărilor pretinse.

25. Curtea reiterează că o decizie ori o măsură favorabilă reclamantului nu este, în principiu, suficientă pentru a-i retrage calitatea de „victimă” în sensul Articolului 34 din Convenție, decât în cazul în care autoritățile naționale au recunoscut, în mod expres sau în substanță, și au reparat încălcarea Convenției (a se vedea, printre multe altele, *Kurić și alții v. Slovenia* [MC], nr. 26828/06, § 259, CEDO 2012 (extrase)). Ea reafirmă importanța faptului dacă reclamantul a obținut despăgubiri pentru prejudiciul provocat în cuantum comparabil cu satisfacția echitabilă prevăzută de către Articolul 41 din Convenție (*Cocchiarella v. Italia* [MC], nr. 64886/01, §§ 70-72, CEDO 2006-V).

A. Recunoașterea încălcării

26. În prezenta cauză, Curtea notează că instanțele naționale au recunoscut încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a unei decizii definitive. Ea consideră că această constatare echivalează cu recunoașterea expresă a încălcărilor pretinse de către reclamant.

B. Caracteristicile reparației

1. Principii generale

27. Curtea amintește că, în astfel de cauze, capacitatea unui reclamant de a se pretinde victimă va depinde de redresarea oferită de către remediul intern (a se vedea, de exemplu, *Scordino v. Italia (nr. 1)* [MC], nr. 36813/97, § 182, CEDO 2006-V).

28. Curtea a avut deja ocazia să precizeze în hotărârea *Bourdov v. Rusia (nr. 2)* (nr. 33509/04, § 99, CEDO 2009) principalele criterii pentru verificarea caracterului efectiv al unui recurs compensatoriu în cauze de neexecutare a hotărârilor judecătorești. Pasajele acestei hotărâri, relevante pentru prezenta cauză, prevăd următoarele:

„99. Statele pot, de asemenea, alege să introducă doar un recurs compensatoriu, fără ca acel recurs să fie considerat ineficient. (...). [Curtea] trebuie să verifice dacă modul în care legislația națională este interpretată și aplicată produce consecințe conforme cu principiile Convenției, în modul în care acestea sunt interpretate în jurisprudența sa (*Scordino*, pre-citată, §§ 187-191). Ea a stabilit criteriile pentru verificarea eficienței unui recurs compensatoriu cu privire la procedurile judiciare cu o durată excesivă. Aceste criterii, care, de asemenea, pot fi aplicate în cauzele de neexecutare (*Wasserman*, pre-citată, §§ 49 și 51), sunt următoarele:

- acțiunea în despăgubire trebuie examinată într-un termen rezonabil (*Scordino*, pre-citată, § 194);
- despăgubirea trebuie acordată cu promptitudine, în principiu în termen de cel mult 6 luni de la data la care a devenit executorie decizia de acordare a sumei (*ibidem*, § 198);
- normele procedurale cu privire la acțiunea în despăgubire trebuie să fie în conformitate cu principiile echității în modul garantat de către Articolul 6 din Convenție (*ibidem*, § 200);
- normele în materie de cheltuieli de judecată nu trebuie să constituie o sarcină excesivă pentru reclamantii a căror acțiune este întemeiată (*ibidem*, § 201) ;
- quantumul despăgubirilor nu trebuie să fie insuficient în raport cu sumele acordate de către Curte în cauze similare (*ibidem*, §§ 202-206 și 213).”

29. Referitor la despăgubirile acordate, Curtea a precizat că instanța națională este în mod vădit cel mai bine situată pentru a se pronunța asupra existenței și quantumului prejudiciului material pretins (*Scordino*, pre-citată, § 194, și *Bourdov*, pre-citată, § 100). Cu toate acestea, în contextul unui remediu compensatoriu împotriva Statului, ea a deja statuat că, atunci când instanțele naționale resping fără vreun temei rezonabil pretențiile cu referire la prejudiciul material, acesta poate fi incompatibil cu jurisprudența sa în materie de neexecutare a hotărârilor judecătorești (*Botezatu v. Republica Moldova*, nr.17899/08, § 28, 14 aprilie 2015). Cu referire la prejudiciul moral, ea reiterează că există o prezumție solidă, deși contestabilă, conform căreia durată excesivă a unei proceduri cauzează un prejudiciu moral (*Bourdov*, pre-citată, § 100).

30. Atunci când un Stat face un pas semnificativ, instituind un remediu compensatoriu, Curtea trebuie să-i acorde o marjă de apreciere mai largă pentru ca să poată organiza funcționarea acestui remediu intern într-un mod coerent cu sistemul juridic propriu și tradițiile sale, în conformitate cu nivelul de viață în stat. Instanțelor naționale le va fi mai simplu să se pronunțe cu privire la sumele acordate la nivel național pentru alte tipuri de prejudicii – e.g., vătămare corporală, deces sau defăimare – și să se bazeze pe propria convingere, chiar dacă acest fapt ar rezulta în acordarea unor sume inferioare celor acordate de către Curte în cazuri similare (*Musci v. Italia* [MC], nr. 64699/01, § 81, CEDO 2006-V (extrase)).

31. Curtea amintește că a statuat deja că remediuul compensatoriu instituit prin Legea nr. 87 nu pare să fie inefectiv (*Balan v. Moldova*, decizie pre-citată, § 19). În același timp, ea a considerat că nu este oportun să se pronunțe

in abstracto cu privire la chestiunea dacă acest remediu ar fi încă efectiv în situația în care Statul nu ar executa în mod continuu o hotărâre judecătorească în pofida obligărilor sale repetate de a achita despăgubiri în baza Legii nr. 87 (*ibidem*, §§ 20-21). În plus, cu referire la un recurs similar disponibil în dreptul rusesc, ea indicat recent că și-ar putea revizui poziția cu privire la eficiența remediei respectiv în caz de un eșec continuu din partea autorităților de a executa hotărârile judecătorești inițiale în perioade de timp considerabile, chiar și după achitarea unei compensații pentru neexecutare (*Shtolts și alții v. Rusia* (dec.), nr. 77056/14 și altele, § 114, 30 ianuarie 2018).

2. Aplicarea principiilor în prezenta cauză

32. Curtea observă că reclamantul nu a formulat plângeri nici cu referire la desfășurarea procedurii inițiate în baza Legii nr. 87, nici cu privire la normele aplicabile acestei proceduri și nici la termenul de achitare a compensațiilor acordate de către instanțele naționale. Prin urmare, ea nu va examina aceste criterii pentru a aprecia eficiența recursului exercitat de către reclamant.

33. Pe de altă parte, Curtea relevă că reclamantul contestă sumele acordate. Cu referire la prejudiciul material, ea notează că, după examinarea materialelor prezentate, Curtea Supremă de Justiție a considerat că contractul de locațiune fusese semnat de către reclamant pentru o perioadă de doi ani. Ea relevă că, în consecință, Curtea Supremă de Justiție i-a acordat reclamantului o despăgubire corespunzătoare acestei perioade (paragraful 17 *supra*). Curtea consideră că informația de care dispune nu-i permite să se îndepărteze de la aceste constatări, care nu par în mod vădit nerezonabile.

34. Cu referire la prejudiciul moral, ea notează că suma acordată reclamantului în acest sens nu reprezintă decât 8% din ceea ce ea a acordat deja în cauze moldovenești similare (a se vedea, de exemplu, *Modranga și alții v. Republica Moldova* (dec.) [comitet], nr. 33328/06 și 10 altele, §§ 11 și 18, 4 iunie 2013). Doar acest element determină existența unui rezultat vădit nerezonabil în raport cu jurisprudența sa (a se compara cu *Giuseppe Mostacciuolo v. Italia* (nr. 2) [MC], nr. 65102/01, § 104, 29 martie 2006). Curtea își propune să revină cu privire la această chestiune în cadrul Articolului 41.

35. În special, Curtea constată că, în pofida celor două proceduri inițiate de către reclamant în baza Legii 87 și a scurgerii unei perioade de peste trei ani și jumătate de la obligarea autorităților de a achita despăgubiri din cauza neexecutării, decizia irevocabilă din 20 februarie 2008 rămâne neexecutată de către autoritățile moldovenești. Ea consideră că această nouă perioadă de neexecutare de peste trei ani și jumătate este considerabilă și este în sine suficientă pentru a constitui o a doua încălcare a aceleiași proceduri de executare (a se vedea, de exemplu, *Cogut v. Moldova*, nr. 31043/04, § 32, 4 decembrie 2007, și *Burea și alții v. Moldova* [comitet], nr. 55349/07 și altele, § 32, 13 decembrie 2011). Astfel, ținând cont de eșecul continuu al

autorităților moldovenești de a executa hotărârea inițială, Curtea consideră că, în orice caz, recursul compensatoriu, de care s-a prevalat reclamantul, nu i-a oferit o despăgubire adecvată (a se compara cu *Gerasimov și alții v. Rusia*, nr. 29920/05 și 10 altele, § 152, 1 iulie 2014).

36. În concluzie, Curtea consideră că despăgubirea s-a dovedit a fi insuficientă și că, prin urmare, reclamantul se poate considera în continuare victimă a pretinselor încălcări.

37. Prin urmare, obiecția Guvernului trebuie respinsă.

C. Cu privire la admisibilitate

38. Constatând că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

II. ÎN FOND

39. Reclamantul susține că neexecutarea continuă a hotărârii din 20 februarie 2008 pronunțată în favoarea sa aduce atingere drepturilor sale garantate de către Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În plus, el pretinde că acțiunea în despăgubire instituită prin Legea nr. 87 nu a constituit, în cazul său, un remediu efectiv în sensul Articolului 13 din Convenție în contextul neexecutării hotărârii.

40. Guvernul contestă aceste teze.

A. Perioada relevantă

41. Curtea reiterează că o persoană în favoarea căreia a fost pronunțată o hotărâre împotriva statului, în mod normal, nu trebuie să inițieze o procedură distinctă pentru a obține executarea silită a hotărârii (*Metaxas v. Grecia*, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004). Ea consideră că autoritățile statului sunt cele cărora le revine în primul rând sarcina de a garanta executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva sa, începând cu data la care hotărârea devine obligatorie și executorie (*Bourdov*, pre-citată § 69, *in fine*).

42. Aplicând aceste principii, Curtea observă că în prezenta cauză perioada care trebuie luată în considerare a început la 20 februarie 2008, odată cu pronunțarea deciziei definitive și executorii prin care autoritățile au fost obligate să asigure reclamantul cu spațiu locativ. În același timp, ea notează că Curtea Supremă de Justiție a evaluat durata neexecutării până la 4 martie 2015. Această perioadă deja dura mai bine de șapte ani.

43. Ținând cont de faptul că procedura de executare este încă pendinte la nivel intern, Curtea atrage atenția că o perioadă de aproximativ patru ani nu a putut fi luată în considerare de către instanțele interne.

44. De asemenea, ea observă că, dacă reclamantul ar dori să se plângă de durata de neexecutare ulterioară celei deja examinate de către Curtea Supremă de Justiție, el mai are posibilitatea să inițieze o nouă acțiune în baza Legii nr. 87 în fața instanțelor naționale. Cu toate acestea, Curtea reiterează că această durată de aproximativ patru ani este în sine suficientă pentru a constitui o a doua încălcare a aceleiași proceduri de executare (paragraful 35 *supra*). În acest sens, cu referire la remediile în materia duratei de executare și la situații comparabile cu cele din prezenta cauză, Curtea amintește că ea a statuat că nu este obligată să examineze procedura în ansamblul său, ci poate să se limiteze la durata care a făcut obiectul examinării de către instanțele naționale (*Musci v. Italia* [MC], nr. 64699/01, § 116, CEDO 2006-V (extrase), și a se vedea, *à contrario*, *Cocchiarella*, pre-citată, § 116).

45. Cu toate acestea, Curtea amintește că ea a consideră în prezenta cauză că, în orice eventualitate, remediu compensatoriu utilizat de către reclamant nu a putut să-i ofere acestuia o reparație adecvată a dreptului său din cauza eșecului continuu al autorităților de a executa hotărârea inițială (paragraful 35 *supra*). În aceste condiții, ea consideră că ar fi injust de a cere reclamantului să inițieze o nouă acțiune în baza Legii nr. 87. Prin urmare, Curtea consideră că ea poate lua în calcul întreaga perioadă de executare, și nu doar cea examinată de către Curtea Supremă de Justiție.

B. Caracterul rezonabil al duratei perioadei de executare

46. Curtea notează că până în prezent procedura de executare a deciziei irevocabile de obligare a autorităților să-i acorde reclamantului și familiei sale o locuință durează deja de unsprezece ani. Ea reiterează că o autoritate de stat nu poate invoca lipsa fondurilor sau a spațiului locativ alternativ în calitate de scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești (a se vedea, printre multe altele, *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 53, CEDO 2004-III (extrase), și *Yuriy Nikolayevich Ivanov v. Ucraina*, nr. 40450/04, § 54, 15 octombrie 2009).

47. În același timp, Curtea își reiterează poziția exprimată de numeroase ori în cauze de neexecutare, potrivit căreia imposibilitatea unui creditor de a obține executarea integrală, într-un termen rezonabil, a unei hotărâri judecătorești pronunțate în favoarea sa constituie o încălcare a „dreptului la un tribunal” garantat de către Articolul 6 § 1 din Convenție, precum și a dreptului său de a dispune de bunurile sale, garantat de către Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea, printre multe altele, *Prodan*, pre-citată, §§ 56 și 62, și *Yuriy Nikolayevich Ivanov*, pre-citată, §§ 56-57).

48. În lumina circumstanțelor speței, Curtea nu vede vreun temei pentru a ajunge la o concluzie diferită în prezenta cauză. În consecință, ea consideră că a avut loc o încălcare a Articolul 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție din motivul eșecului autorităților de a executa,

într-un termen rezonabil, hotărârea judecătorească irevocabilă pronunțată în favoarea reclamantului.

49. Din aceleași motive care au determinat-o să considere că remediul utilizat de către reclamant nu i-a oferit o redresare suficientă (paragrafele 34-36 *supra*), Curtea consideră că a avut loc și încălcarea Articolului 13 din Convenție coroborat cu Articolul 6 § 1 din Convenție și cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

50. Potrivit Articolului 41 din Convenție,

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

51. Reclamantul solicită EUR 7200 pentru prejudiciul material. Potrivit declarațiilor sale, aceasta corespunde cu suma achitată pentru închirierea unei locuințe alternative în perioada iunie 2013 – mai 2017. El a prezentat o copie a contractului de locațiune din 1 iunie 2011, în care plata chiriei era fixată la MDL 3000 (136 EUR potrivit ratei de schimb la momentul în care pretenția fusese formulată în fața Curții). Totodată, el a prezentat o copie a unui contract adițional din 1 iunie 2014, care prelungea durata contractului inițial până la 1 iunie 2017.

52. Guvernul contestă aceste sume.

53. Curtea amintește că ea a luat în considerare concluziile Curții Supreme de Justiție cu referire la cuantumul prejudiciului material ca nefiind nerezonabil (paragraful 33 *supra*). Prin urmare, ea respinge pretenția în acest sens pentru perioada luată în calcul de către Curtea Supremă de Justiție, *id est* până la 4 martie 2015.

54. În schimb, ea consideră că trebuie admise pretențiile reclamantului cu referire la perioada ulterioară acestei date. Astfel, ea îi acordă reclamantului EUR 3400 pentru prejudiciul material suportat.

55. În final, Curtea își reiterează poziția constantă potrivit căreia executarea unei decizii naționale constituie cea mai potrivită formă de remediere a încălcărilor Convenției similare cu cele constatate în prezenta cauză (*Gerasimov și alții*, pre-citată, § 198). În consecință, ea consideră că Statul reclamat trebuie să asigure fără întârziere executarea deciziei inițiale pronunțate în favoarea reclamantului, prin mijloace potrivite.

B. Prejudiciul moral

56. Reclamantul solicită EUR 2500 pentru prejudiciul moral.

57. Guvernul consideră această sumă ca fiind excesivă.

58. Curtea amintește că ea a stabilit deja criteriile aplicabile pentru a determina sumele acordate pentru prejudiciul moral, atunci când un remediu compensatoriu în materie de durată excesivă a procedurilor judiciare s-a dovedit a fi insuficient (a se vedea, de exemplu, *Scordino*, pre-citată, §§ 268-271, și *Cocchiarella*, pre-citată, §§ 139-142). Ea consideră că aceste criterii la fel trebuie aplicate în cauzele cu privire la neexecutare (a se compara cu *Botezatu*, pre-citată, §§ 38-41). Pasajele din hotărârea *Scordino*, relevante pentru prezenta cauză, prevăd următoarele:

“268. [Curtea] constată (...) că suma pe care o va acorda pentru prejudiciul moral ar putea fi inferioară celei care poate rezulta din jurisprudența sa, atunci când reclamantul a obținut deja la nivel național constatarea încălcării și o compensație în cadrul unei căi de recurs intern. Pe lângă faptul că existența unei căi de recurs în plan intern este în deplină conformitate cu principiul subsidiarității Convenției, această cale este mai aproape și mai accesibilă decât recursul în fața Curții, este mai rapidă și are loc în limba reclamantului; prin urmare, ea prezintă avantaje care ar trebui luate în considerare.

269. Cu toate acestea, Curtea consideră că atunci când un reclamant mai poate pretinde a fi „victimă” după ce a epuizat această cale de recurs internă, trebuie să i se acorde diferența dintre suma pe care a obținut-o de la Curtea de Apel și o sumă care nu ar fi fost considerată în mod vădit nerezonabilă în raport cu cea acordată de către Curte dacă ea ar fi fost acordată de Curtea de Apel și achitată cu promptitudine.

270. Totodată, este oportun de a-i acorda interesatului o sumă pentru fazele procedurii pe care instanța națională, după caz, nu ar fi luat-o în considerare în perioada de referință, atunci când reclamantul nu mai avea posibilitatea să sesizeze o instanță de apel (...) sau când durata restantă nu era în sine suficient de mare pentru a putea fi considerată să genereze o a doua încălcare în cadrul aceleiași proceduri.

271. În cele din urmă, Guvernului ar trebui să i se ceară să plătească o sumă suplimentară, atunci când reclamantul a trebuit să suporte așteptarea plății despăgubirii datorate de către Stat, pentru a compensa frustrarea rezultată din întârzierea în obținerea plății.”

59. În acest caz, Curtea notează că reclamantului i-a fost acordată suma de EUR 290 de către Curtea Supremă de Justiție (paragrafele 34 și 42-45 *supra*). Pentru Curte, această circumstanță, în sine, reprezintă un rezultat vădit nerezonabil în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența sa.

60. Pronunțându-se în echitate, Curtea consideră rezonabil să-i acorde reclamantului suma globală de EUR 2500 pretinsă de către acesta pentru prejudiciul moral.

C. Dobânzile de întârziere

61. Curtea consideră oportun ca rata dobânzilor de întârziere să fie stabilită conform ratei dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 13 din Convenție coroborat cu Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
5. *Hotărăște*
 - a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantelor, în termen de trei luni de la data când hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care urmează a fi convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului:
 - i. EUR 3400 (trei mii patru sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul material;
 - ii. EUR 2500 (două mii cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral;
 - b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează să fie achitată o penalitate adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
6. *Respinge* restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 12 februarie 2019, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Robert Spano
Președinte